

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมาก และรวดเร็ว จึงมีผลต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการเมือง การปกครอง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา จึงทำให้นักวิชาการและผู้บริหารระดับสูง มองเห็นว่าการศึกษาระดับพื้นฐาน 6 ปี ในระดับประถมศึกษาไม่เพียงพอที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะทำงานในสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้คุณภาพก็ยังไม่มากพอ นับเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาเยาวชนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ในเวลาอันจำกัด กล่าวคือ การพัฒนาตนเอง การมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอในการทำงานอาชีพและการครองตนอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข ตลอดจนการเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวให้ทันกับความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นรูปแบบจัดการการศึกษาตามปกติที่ใช้ในการพัฒนาเยาวชนที่ได้ดำเนินการ อยู่แล้ว พบว่า ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด กล่าวคือปัจจุบันมีนักเรียนศึกษาต่อเพียงร้อยละ 44.98 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2534) ดังนั้น คณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติกรมสามัญศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นโดยไม่บังคับและ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษานอกระบบมากขึ้น การปฏิบัติงานมีข้อจำกัดหลายประการ เป็นผลให้ไม่บังเกิดตามเป้าหมาย ซึ่งขณะนี้นักเรียนที่ไม่ได้มีโอกาสเรียนต่อยังมีอยู่ถึง 49.13 % จำนวน 517,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) ประกอบกับนโยบาย การจัดการศึกษาของรัฐบาลซึ่ง คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 25 สิงหาคม 2531) ด้านการศึกษาว่า

"เร่งจัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่กันไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับและการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้นักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมและวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ" (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2534)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ได้ดำเนินการโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 มีโรงเรียนที่ดำเนินการในโครงการนี้รวมทั้งสิ้น 119 โรงเรียนปีการศึกษา 2534 กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับนโยบายเพื่อขยายการดำเนินงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการให้โรงเรียนประถมศึกษาเปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น เพิ่มขึ้นเป็น 1,050 โรงเรียน และได้มีการวางแผนที่จะเปิดโรงเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 โรงเรียน คาดว่าในปีการศึกษา 2537 จะมีโรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรวมทั้งสิ้น 4,500 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) จุดมุ่งหมายหลักของการเปิดสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาทุกคนได้มีโอกาสเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและถือว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานที่เยาวชนทุกคนพึงได้รับ จุดหมายของการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีสาระโดยสรุปดังนี้

1. ปรับเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ และบุคลิกภาพของตนจนถึงขีดสูงสุด ด้วยการเน้นการประกอบอาชีพมากกว่าการศึกษาต่อแต่ไม่สกัดกั้นนักเรียนที่มีโอกาสและความสามารถทางการเรียนสูง หากมีความประสงค์จะศึกษาต่อขึ้นไปในระดับที่สูงขึ้น

2. สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ ด้วยการมุ่งเน้นคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

2.1 พึ่งตนเอง เป็นการมุ่งพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความสามารถในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ ไม่ต้องรอขอความช่วยเหลือ หรือ การลดปัญหาให้น้อยลงและไม่หลบหลีกจากปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถค้นพบความถนัด ความสนใจ ความต้องการและสามารถประกอบอาชีพในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเข้าสู่กำลังแรงงานในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือบริการตลอดจนขยายงานของครอบครัวและการสร้างงานของตนเองได้ตามสมควร

2.3 ครอบตนเอง เป็นการฝึกอบรมและส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติดี สามารถดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุข

3. โรงเรียนมีแผนการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. โรงเรียนจัดรูปแบบการสอนอาชีพได้เหมาะสม มีระบบข้อมูลพื้นฐานด้านศักยภาพของโรงเรียน แนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น ภูมิภาค มีข้อมูลทรัพยากร เศรษฐกิจอาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนด้านความถนัด และความสนใจ และนำมาวิเคราะห์เป็นความต้องการและจำเป็นของโรงเรียน เพื่อจัดวางแผนการเรียนให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ

5. ครู สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยการเน้นกระบวนการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ส่งเสริมกระตุ้นจนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการทำงานได้อย่างเป็นระบบ และนำทักษะเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6. โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในด้านอาชีพให้กับนักเรียน เช่น แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ใช้วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ตลอดจนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนอย่างได้ผล

7. โรงเรียนมีระบบการนิเทศ ติดตาม และดำเนินผลการดำเนินงานเป็นระบบ และต่อเนื่อง นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นภาระใหม่ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เปิดสอนตามโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งรับมา ดำเนินการเพียง 2 ปีเท่านั้น และการดำเนินการจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้หลักสูตร สมิตร์ คุณานุกร (2533) กล่าวว่า "การนำหลักสูตรไปใช้นั้นรวมถึงกิจกรรม 3 ประการ คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย และการจัดการเรียนการสอนของครู" แต่สภาพการใช้หลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ยังไม่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้มาก่อน ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติการในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีกลุ่มประชากร และขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนตามโครงการนำร่องขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2533 จำนวน 119 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลคือ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มวิชา

2. สภาพการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

- การวางแผนการสอน
- การจัดทำกำหนดการสอน บันทึกการสอน
- การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

- การเตรียมวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร
- การเตรียมบุคลากร
- การจัดตารางสอน
- สื่อการเรียนการสอน
- การจัดสถานที่ที่ใช้สอน และฝึกปฏิบัติ
- การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

2.3 การสอนของครู

- กิจกรรมการเรียนการสอน
- กิจกรรมเสริมหลักสูตร

- เทคนิคและวิธีสอน
- การวัดและประเมินผลการเรียน (สุมิตร คุณานุกร, 2523)

ประโยชน์ของการวิจัย

คาดว่าข้อค้นพบจากการวิจัยจะอำนวยประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณานำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พิจารณานำข้อมูลไปปรับปรุงการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปปฏิบัติในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรและการสอนของครู

ปัญหาในการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้การดำเนินงานนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปสู่การปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หมายถึง เอกสารแม่บทในการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2521 และได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปี พ.ศ. 2533

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ที่เปิดสอนจำนวน 119 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2533

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา หมายถึง ครูที่รับผิดชอบหรือโรงเรียนมอบหมายให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลากร กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาลักษณะและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดทำการสอนตามโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2533 จำนวน 119 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยยึดตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหลัก เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. ศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการนำร่องการศึกษาภาคบังคับ จังหวัดละ 1 คน จำนวน 72 คน

2. ศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการนำร่องการศึกษาภาคบังคับ อำเภอละ 1 คน จำนวน 114 คน

3. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน-

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 119 คน

4. ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 595 คน ได้แก่

4.1 ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 119 คน

4.2 ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ โรงเรียนละ 1 คน

จำนวน 119 คน

4.3 ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 119 คน

4.4 ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาพัฒนาบุคลากร โรงเรียนละ 1 คน จำนวน

119 คน

4.5 ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียนละ 1 คน จำนวน

119 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 900 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมี 4 ฉบับ
ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมี

ลักษณะเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา

ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในเรื่องการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ
เพื่อการใช้หลักสูตร เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมี

ลักษณะเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในเรื่องการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ
เพื่อการใช้หลักสูตร เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมี
ลักษณะเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในเรื่องการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
และการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามสำหรับครูหัวหน้ากลุ่มวิชา มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมี
ลักษณะเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในเรื่องการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
และการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แล้วสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ วิจารณ์ แก้ไข
ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วไปให้
ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงของเนื้อหา

(Content validity) และภาษาที่ใช้

3.4 นำข้อเสนอแนะและการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิไปพิจารณาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

3.5 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแต่ละจังหวัด ออกหนังสือถึงโรงเรียน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลได้กรอกข้อมูลและส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ใช้หลักสูตร วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

6. การนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้
 บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก